

Πεδία A

(2)

Ηλεκτρ. Δύναμη:

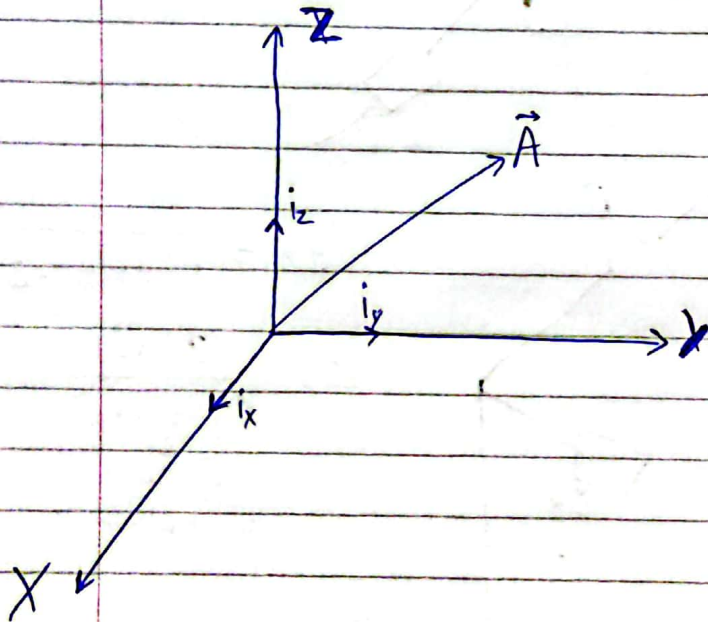
Χαρακτηριστικά

- Μεγάλη εμβέλεια
- Δευτέρα πιο ισχυρή
- Ελκτική και απωστική

Θεμελιώδες Ηλ. φορτίο:

- Σε ένα ηλεκτρόνιο εκκλινόμενα διατηρείται
- $e = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$

Καρτεσιανό σύστημα Συντεταγμένων:

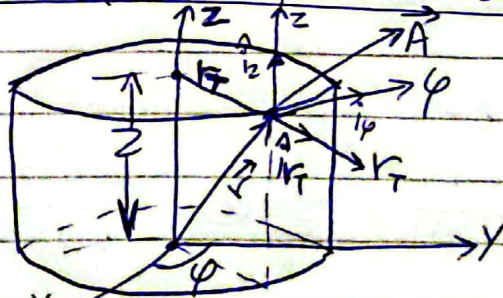

$$\vec{A} = A_x \hat{i}_x + A_y \hat{i}_y + A_z \hat{i}_z$$
$$\vec{r} = x \hat{i}_x + y \hat{i}_y + z \hat{i}_z$$

Κυλινδρικό σύστημα συντεταγμένων:

$$\vec{A} = A_r \hat{r}_r + A_\phi \hat{\phi} + A_z \hat{z}$$
$$\vec{r} = r_T \cos \phi \hat{i}_x + r_T \sin \phi \hat{i}_y + z \hat{i}_z$$
$$= r_T \hat{r}_r + z \hat{i}_z$$

Σχήμα

Σχέσεις με το καρτεσιανό:

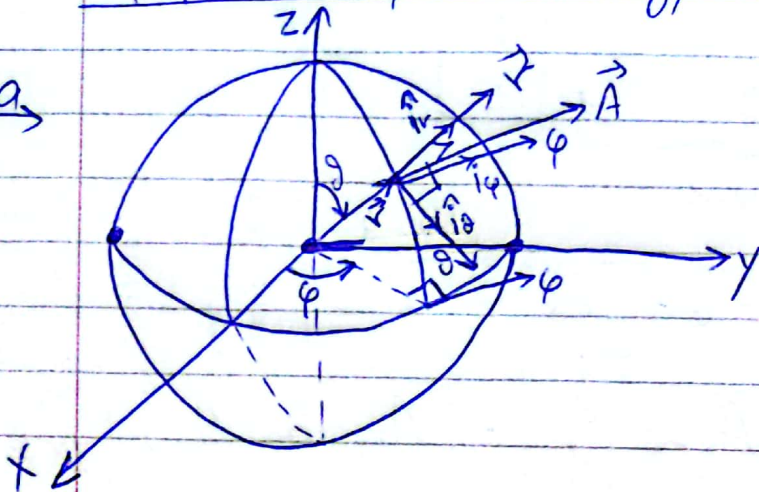
$$\left. \begin{aligned} x &= r_T \cos \phi \\ y &= r_T \sin \phi \\ z &= z \end{aligned} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{aligned} r_T &= \sqrt{x^2 + y^2}, \quad r_T \geq 0 \\ \phi &= \arctan\left(\frac{y}{x}\right), \quad 0 \leq \phi < 2\pi \\ z &= z, \quad z \in \mathbb{R} \end{aligned} \right.$$

(2)

Σφαιρικό σύστημα συντεταγμένων

σχήμα

$$\vec{A} = A_r \hat{i}_r + A_\theta \hat{i}_\theta + A_\phi \hat{i}_\phi$$

$$\vec{r} = r \hat{i}_r = r \sin \theta \cos \phi \hat{i}_x + r \sin \theta \sin \phi \hat{i}_y + r \cos \theta \hat{i}_z$$

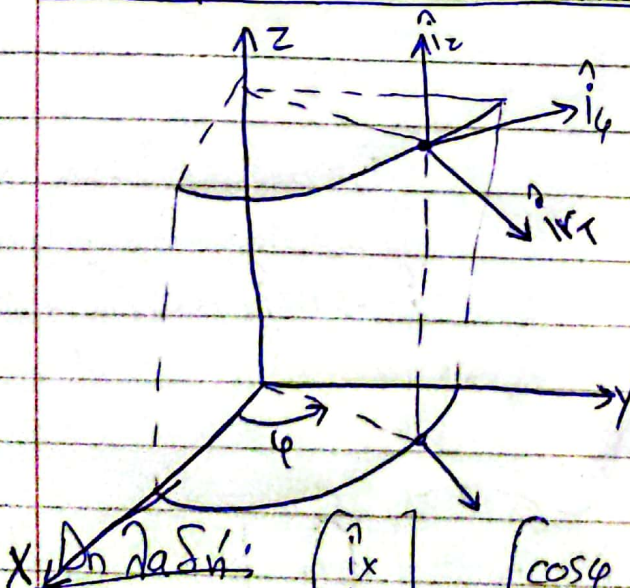
Σχέσεις με το καρτεσιανό σύστημα :

$$\left. \begin{aligned} x &= r \sin \theta \cos \phi \\ y &= r \sin \theta \sin \phi \\ z &= r \cos \theta \end{aligned} \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{aligned} r &= \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}, \quad r \geq 0 \\ \theta &= \arccos \left(\frac{z}{\sqrt{x^2 + y^2 + z^2}} \right), \quad 0 \leq \theta \leq \pi \\ \phi &= \arctan \left(\frac{y}{x} \right), \quad 0 \leq \phi \leq 2\pi \end{aligned} \right.$$

Μετασχηματισμοί Συστημάτων Συντεταγμένων :

1. Καρτεσιανό ↔ Κυλινδρικό

σχήμα

$$\begin{aligned} \hat{i}_x &= \cos \phi \hat{i}_r - \sin \phi \hat{i}_\phi \\ \hat{i}_y &= \sin \phi \hat{i}_r + \cos \phi \hat{i}_\phi \\ \hat{i}_z &= \hat{i}_z \\ \hat{i}_r &= \cos \phi \hat{i}_x + \sin \phi \hat{i}_y \\ \hat{i}_\phi &= -\sin \phi \hat{i}_x + \cos \phi \hat{i}_y \\ \hat{i}_z &= \hat{i}_z \end{aligned}$$

Αν θέλουμε:

$$\begin{bmatrix} \hat{i}_x \\ \hat{i}_y \\ \hat{i}_z \end{bmatrix} = \underbrace{\begin{bmatrix} \cos \phi & -\sin \phi & 0 \\ \sin \phi & \cos \phi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_{\vec{A} \leftarrow e} \begin{bmatrix} \hat{i}_r \\ \hat{i}_\phi \\ \hat{i}_z \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} \hat{i}_r \\ \hat{i}_\varphi \\ \hat{i}_z \end{bmatrix} = \underbrace{\begin{bmatrix} \cos\varphi & \sin\varphi & 0 \\ -\sin\varphi & \cos\varphi & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_{A_{R \rightarrow C}} \begin{bmatrix} \hat{i}_x \\ \hat{i}_y \\ \hat{i}_z \end{bmatrix}$$

$$\vec{A} = A_x \hat{i}_x + A_y \hat{i}_y + A_z \hat{i}_z = [A_x \ A_y \ A_z] \begin{bmatrix} \hat{i}_x \\ \hat{i}_y \\ \hat{i}_z \end{bmatrix} =$$

$$[A_x \ A_y \ A_z] \vec{A}_{C \rightarrow R} \begin{bmatrix} \hat{i}_r \\ \hat{i}_\varphi \\ \hat{i}_z \end{bmatrix} = [A_r \ A_\varphi \ A_z] \begin{bmatrix} \hat{i}_r \\ \hat{i}_\varphi \\ \hat{i}_z \end{bmatrix}$$

$$\text{καί } [A_r \ A_\varphi \ A_z] = [A_x \ A_y \ A_z] \vec{A}_{C \rightarrow R} \rightarrow$$

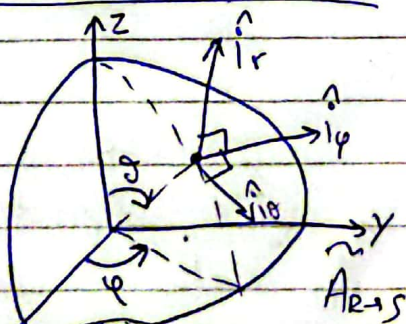
$$\begin{bmatrix} A_r \\ A_\varphi \\ A_z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \tilde{A}_T \\ \tilde{A}_{C \rightarrow R} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} A_x \\ A_y \\ A_z \end{bmatrix} = \tilde{A}_{R \rightarrow C} \begin{bmatrix} A_x \\ A_y \\ A_z \end{bmatrix}$$

$$\vec{A}_R = A_x \hat{i}_x + A_y \hat{i}_y + A_z \hat{i}_z = A_r \hat{i}_r + A_\varphi \hat{i}_\varphi + A_z \hat{i}_z = \vec{A}_C$$

$$\vec{A}_C = \tilde{A}_{R \rightarrow C} \vec{A}_R, \vec{A}_R = A_{C \rightarrow R} \vec{A}_C$$

Σφαίρα ↔ Καρτεσιανό

Σημείωση →

$$\begin{aligned} \hat{i}_r &= \sin\theta \cos\varphi \hat{i}_x + \sin\theta \sin\varphi \hat{i}_y + \cos\theta \hat{i}_z \\ \hat{i}_\theta &= \cos\theta \cos\varphi \hat{i}_x + \cos\theta \sin\varphi \hat{i}_y - \sin\theta \hat{i}_z \\ \hat{i}_\varphi &= -\sin\varphi \hat{i}_x + \cos\varphi \hat{i}_y + 0 \hat{i}_z \end{aligned}$$

$$\begin{bmatrix} \hat{i}_r \\ \hat{i}_\theta \\ \hat{i}_\varphi \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \sin\theta \cos\varphi & \sin\theta \sin\varphi & \cos\theta \\ \cos\theta \cos\varphi & \cos\theta \sin\varphi & -\sin\theta \\ -\sin\varphi & \cos\varphi & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \hat{i}_x \\ \hat{i}_y \\ \hat{i}_z \end{bmatrix}$$

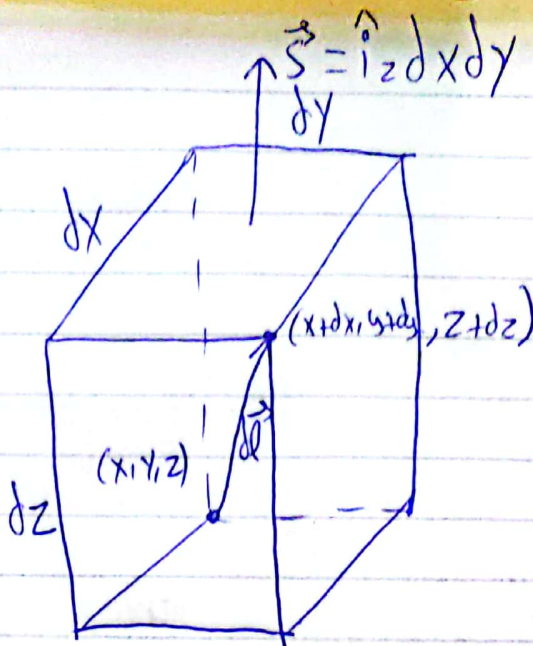
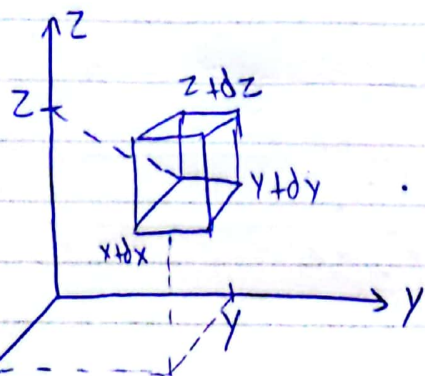
$$\begin{bmatrix} \hat{i}_x \\ \hat{i}_y \\ \hat{i}_z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \sin\theta \cos\varphi & \cos\theta \cos\varphi & -\sin\varphi \\ \sin\theta \sin\varphi & \cos\theta \sin\varphi & \cos\varphi \\ \cos\theta & -\sin\theta & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \hat{i}_r \\ \hat{i}_\theta \\ \hat{i}_\varphi \end{bmatrix}$$

Διαφορικά στοιχεία

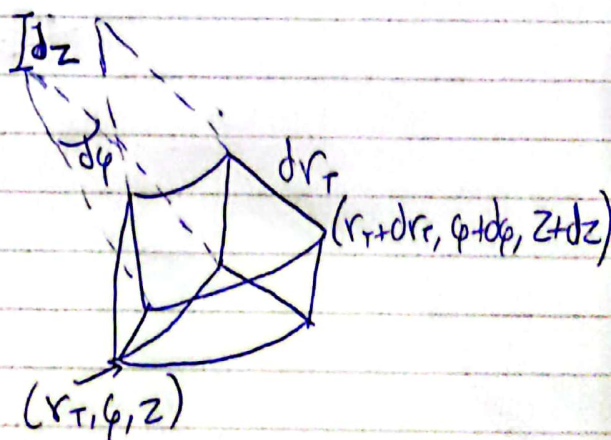
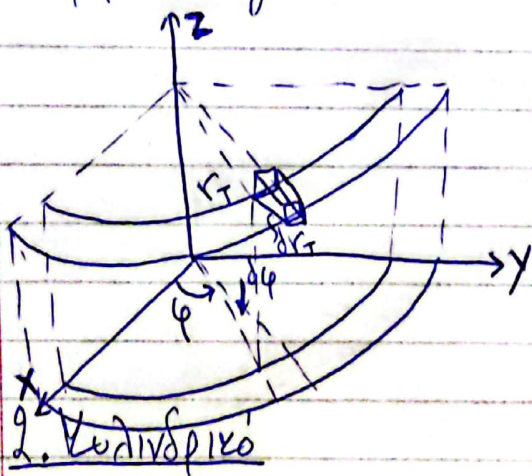
2. Καρτεσιανό

Σχήμα

Διαφορικό μήκος: $d\vec{l} = dx\hat{i}_x + dy\hat{i}_y + dz\hat{i}_z$
 Το $\pm$ για την κατεύθυνση
 Διαφορική επιφάνεια: $d\vec{S} = \pm dx dy \hat{i}_z \text{ ή } \pm dx dz \hat{i}_y \text{ ή } \pm dy dz \hat{i}_x$
 Διαφορικός όγκος: $dV = dx dy dz$

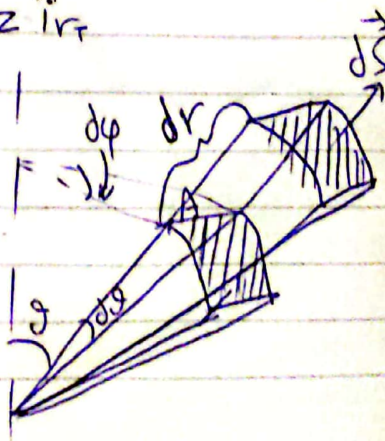
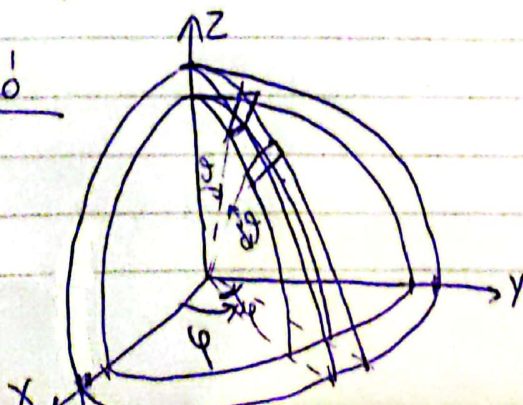
Σχήμα

$d\vec{r} = dr\hat{i}_r + r d\phi\hat{i}_\phi + dz\hat{i}_z$
 $d\vec{S} = \pm r dr d\phi \hat{i}_z, \pm r dz d\phi \hat{i}_\phi, \pm r d\phi dz \hat{i}_r$
 $dV = r dr d\phi dz$

3. Σφαιρικό

Σχήμα

(5)

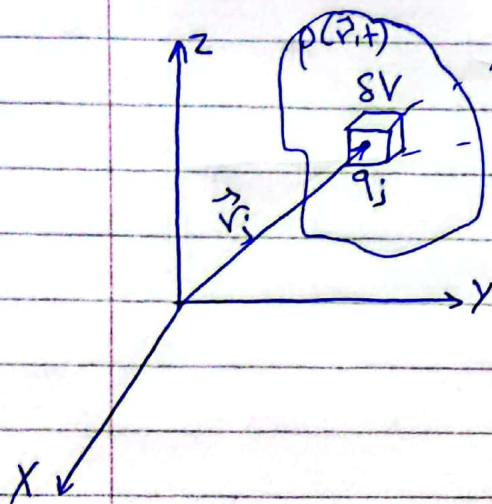
$$d\vec{r} = dr \hat{r} + r d\theta \hat{\theta} + r \sin\theta d\phi \hat{\phi}$$

$$d\vec{S} = \pm r \sin\theta d\phi \hat{r} + \pm r d\theta dr \hat{\theta} + \pm r dr d\theta \hat{\phi}$$

$$dV = r^2 \sin\theta dr d\theta d\phi$$

Πυκνότητες Ηλ. φορτίου : $e = 1.6 \cdot 10^{-19} \text{ C}$

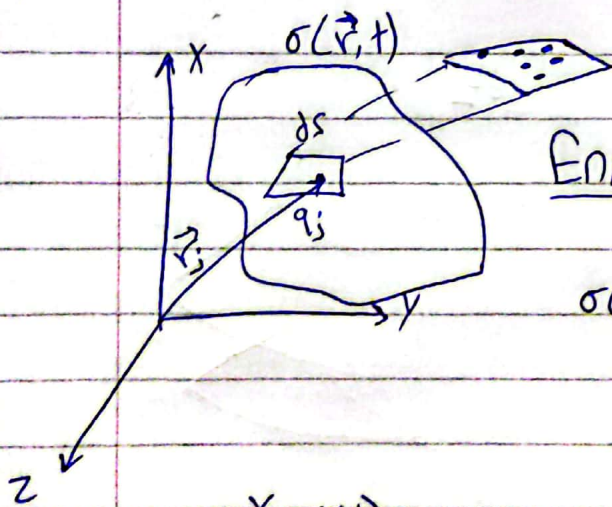
Κάθε ηλ. φορτίο : $\pm Ne$

Χωρική πυκνότητα Ηλ. φορτίου

$$\rho(\vec{r}, t) = \lim_{\delta V \rightarrow 0} \left\{ \frac{1}{\delta V} \sum_{q_i \in \delta V} q_i \right\} = \frac{dq}{dV}$$

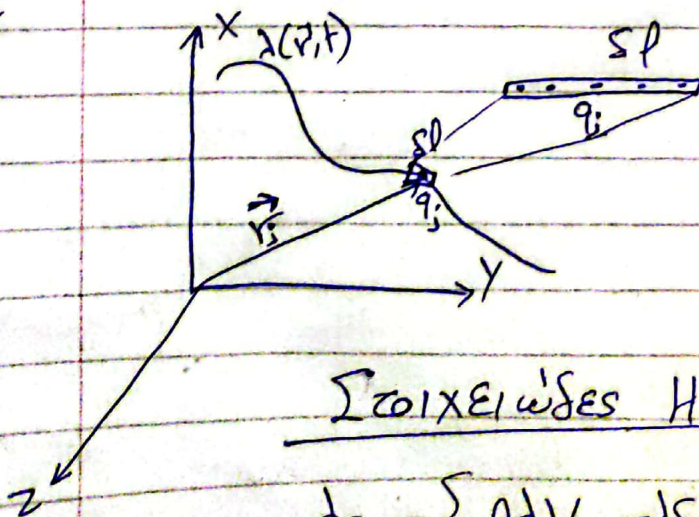
[C/m³]

Επιφανειακή η. ηλ. φ.

$$\sigma(\vec{r}, t) = \lim_{\delta S \rightarrow 0} \left\{ \frac{1}{\delta S} \sum_{q_i \in \delta S} q_i \right\} = \frac{dq}{dS}$$

[C/m²]

$$\lambda(\vec{r}, t) = \lim_{\delta l \rightarrow 0} \left\{ \frac{1}{\delta l} \sum_{q_i \in \delta l} q_i \right\} = \frac{dq}{dl}$$

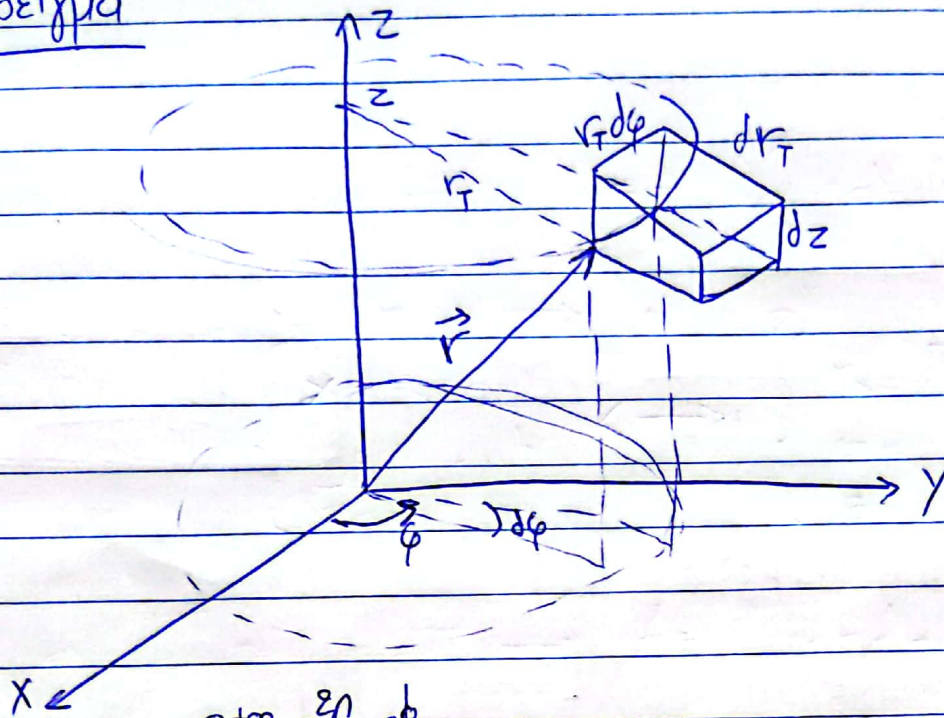
Στοιχειώδεις Ηλ. φορτίο

$$dq = \{ \rho dV, \sigma dS, \lambda dl, q_i \}$$

Παράδειγμα

Σημείωση

$$Q = \int_V \rho dV = \int_{z=-\infty}^{+\infty} \int_{\phi=0}^{2\pi} \int_{r_T=0}^b \rho_0 \frac{a^2}{z^2 + a^2} r_T dr_T d\phi dz$$

$$= \rho_0 \int_{z=-\infty}^{+\infty} \frac{a^2}{z^2 + a^2} dz \int_{\phi=0}^{2\pi} d\phi \int_{r_T=0}^b r_T dr_T = \rho_0 \left\{ a \cdot \arctan\left(\frac{a}{z}\right) \right\} \Big|_{-\infty}^{+\infty} \left\{ \int_0^{2\pi} d\phi \right\} \left\{ \int_0^b r_T dr_T \right\} = \rho_0 \pi a b^2$$

